

DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE
KANSEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen
- Definitieve goedkeuring

Afgezien van een wijziging in 2019, naar aanleiding van ingrijpende veranderingen aan het Wetboek van de Inkomstenbelastingen van 10 april 1992, onderging het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen in het laatste decennium geen aanpassingen. Het decreet van 30 mei 2008 vormt de verderzetting van de wet van 23 december 1986 betreffende de invordering en de geschillen ter zake van provinciale en plaatselijke heffingen en is ondertussen een gevestigde waarde. Interpretatieproblemen doen zich in de praktijk zelden voor, maar desalniettemin is het decreet toe aan een actualisatie.

De voorgelegde wijzigingsvoorstellen kunnen onderverdeeld worden in drie categorieën:

- **terminologische aanpassingen**, zoals bijvoorbeeld de wijziging van de term 'financieel beheerder' in 'financieel directeur' voor de gemeenten, overeenkomstig de terminologie in het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur.
- **aanpassingen ter modernisering** van het decreet van 30 mei 2008, op basis van andere regelgeving en rechtspraak. Voorbeelden hiervan zijn:
 - het elektronisch verzenden van bestuursdocumenten, overeenkomstig het Bestuursdecreet van 7 december 2018,
 - de gemeenschappelijke inzet van gemeente- en OCMW-personeel overeenkomstig het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur.
- **aanpassingen op vraag van stakeholders**, zoals:
 - het verduidelijken van de mogelijkheid om kosten aan te rekenen voor betalingsaanmaningen;
 - de uitbreiding van de fiscale meldingsplicht voor notarissen bij de vervreemding of hypotheekstelling van onroerende goederen (i.e. zowel aan de bevoegde financiële ambtenaar van de woonplaats van de oorspronkelijke eigenaar, als aan de bevoegde financiële ambtenaar van de plaats waar het onroerend goed ligt).

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Kancelarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie

Beleidsveld: Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid

Inhoudelijk structuurelement: Binnenlands Bestuur

Beleidsdoelstelling: Beleidsnota 2019-2024 Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid Strategische doelstelling 4.: De financiën van de Vlaamse gemeenten zijn duurzaam en transparant
Operationele doelstelling 4.4.: We moderniseren de regels voor de vestiging en de invordering van gemeente- en provinciebelastingen

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Wetgevingstechnisch- en taaladvies

Het bijgaande voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2023/424 van 19 oktober 2023.

Vorige beslissingen

De Vlaamse Regering verleende op 27 oktober 2023 haar eerste principiële goedkeuring aan het voorontwerp van decreet, met het oog op het inwinnen van de adviezen van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens en de Gegevensbeschermingsautoriteit (VR 2023 2710 DOC.1427/1, DOC.1427/2 en DOC.1427/3).

De Vlaamse Regering verleende op 22 december 2023 haar tweede principiële goedkeuring aan het voorontwerp van decreet, met het oog op het inwinnen van het advies van de Raad van State (VR 2023 2212 DOC.1975/1, DOC.1975/2, DOC.1975/3, DOC.1975/4 en DOC.1975/5).

Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC)

De VTC verleende advies over het voorontwerp van decreet op 12 december 2023 (advies wetgeving VTC nr. 2023/138).

Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA)

Door het grote aantal adviesaanvragen dat de GBA met beperkt personeel moet verwerken, besliste het Kenniscentrum van de GBA om zijn advies te beperken tot het standaardadvies nr. 65/2023 van 24 maart 2023 betreffende de redactie van normatieve teksten (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/advies-nr.-65-2023.pdf>). Het standaardadvies van de GBA week in essentie niet af van de aanbevelingen van de VTC. De tekstaanpassingen die doorgevoerd werden op basis van het advies van de VTC, beantwoordden dus ook aan de standaarden van de GBA.

C. ADVIES 75.289/3 VAN DE RAAD VAN STATE

De afdeling wetgeving van de Raad van State heeft op 15 februari 2024 advies uitgebracht bij dit voorontwerp van decreet (advies 75.287/3). Dit heeft geleid tot een aantal bijstellingen van

het ontwerp van decreet. Hieronder wordt dieper ingegaan op de inhoud van het advies en het gevolg dat daaraan gegeven wordt.

1. Contantbelasting (advies randnummer 3)

In het voorontwerp van decreet wordt de vermelding dat een contantbelasting 'contant' betaald moet worden, gewijzigd naar 'betaling zonder uitstel'. Dit maakt duidelijk dat een contantbelasting niet per se contant in de zin van 'chartaal' betaald moet worden.

De Raad van State merkt op dat het mijden van de formulering 'contante betaling' consequent doorgetrokken moet worden in de tekst van het voorontwerp van decreet. Dit leidt tot de volgende wijzigingen in de tekst van het voorontwerp van decreet:

- in artikel 3, 2°, van het voorontwerp van decreet, wordt de zinsnede 'Als de contante inning niet uitgevoerd kan worden' gewijzigd in 'Als de contantbelasting niet zonder uitstel geïnd kan worden';
- in artikel 8, 1° van het voorontwerp van decreet, worden de woorden 'contante betaling' gewijzigd in 'inning van de contantbelasting'.

2. Vermelding verzendingsdatum op het aanslagbiljet (advies randnummer 4.1)

Het ontworpen artikel 4, § 3, vierde lid, 1°, van het decreet van 30 mei 2008 vereist dat op het aanslagbiljet van een kohierbelasting zijn verzendingsdatum vermeldt. Die datum is relevant voor de belastingplichtige omdat de aanvang van de bezwaartermijn hierop steunt. De bezwaartermijn vangt aan op de datum van ontvangst van het aanslagbiljet. Hier geldt:

- bij verzending per post of elektronische verzending: wordt het aanslagbiljet geacht ontvangen te zijn op de derde werkdag volgend op de datum van de verzending van het aanslagbiljet;
- als het bestuur en de belastingplichtige gebruik maken van hetzelfde elektronische systeem: wordt het aanslagbiljet geacht ontvangen te zijn op het tijdstip dat het toegankelijk wordt voor de belastingplichtige.

De Raad van State acht het mogelijk dat de vermelding van de verzendingsdatum op het aanslagbiljet voor juridische onzekerheid zorgt bij de bewijsvoering over het tijdstip van verzending. Omdat de verzending van het aanslagbiljet, zowel op analoge als via elektronische weg, op andere manieren bewezen kan worden dan via een vermelding op het aanslagbiljet, wordt de verplichte vermelding van de verzendingsdatum uit het voorontwerp van decreet geschrapt.

3. Tijdstip van verzending en ontvangst van elektronische berichten (advies randnummers 4.2 en 4.3)

Op advies van de Raad van State wordt een overzichtstabel toegevoegd van het tijdstip van verzending en ontvangst van elektronische berichten, waaronder ook elektronisch verzonden aanslagbiljetten. Hiervoor moet het voorontwerp van decreet samengelezen worden met artikel II.23 van het Bestuursdecreet, dat algemeen van toepassing is.

In de tekst van het voorontwerp wordt een duidelijker onderscheid gemaakt tussen de elektronische verzending van berichten in het algemeen en de elektronische verzending van berichten met gebruikmaking van hetzelfde informatiesysteem. In het tweede geval wordt een voldoende mate van controle verondersteld over de logging van het tijdstip van verzending en ontvangst van het bericht, waardoor het tijdstip van verzending van het elektronisch bericht gelijkgesteld kan worden met het tijdstip van ontvangst van het elektronisch bericht.

De uitwisseling van berichten via de eBox, zoals geregeld in artikel II.23/1 van het Bestuursdecreet, geldt als een uitwisseling van elektronische berichten binnen hetzelfde informatiesysteem, vermeld in artikel II.23, derde en vierde lid van het Bestuursdecreet.

Dezelfde manier van werken wordt doorgetrokken naar alle bepalingen waarbij een bericht elektronisch verzonden kan worden.

4. Ontvangst van berichten via 'my e-box' of de 'e-box Enterprise' (advies randnummer 4.3.3)

Als 'my e-box' of de 'e-box Enterprise' geactiveerd is bij de belastingplichtige en de gemeente of de provincie gebruik maakt van dat informatiesysteem, ontvangt de belastingplichtige automatisch ook zijn respectievelijk gemeentelijke of provinciale aanslagbiljetten via de e-box.

De informatieplicht voor de gemeente en de provincie, overeenkomstig artikel II.22, §2 van het Bestuursdecreet, blijft in dat geval onverkort gelden. De Raad van State wijst bovendien op de mogelijke nood aan bijstand voor personen die moeilijkheden ondervinden bij elektronische communicatie.

5. Fiscale onderzoeks- en controlebevoegdheden voor personeelsleden van het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn (advies randnummer 5)

Het voorontwerp van decreet voert de mogelijkheid in om personeelsleden van het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn dezelfde fiscale onderzoeks- en controlebevoegdheden te verlenen als personeelsleden van de gemeente (artikel 4, 2°, en artikel 8, 5°, van het voorontwerp van decreet).

De Raad van State adviseert om de draagwijdte van die wijziging grondig toe te lichten in de Memorie van Toelichting, aangezien fiscale onderzoeks- en controledaden impactvol kunnen zijn voor de belastingplichtige.

6. Gebrek aan een aangifte (advies randnummer 6)

De Raad van State wijst op een mogelijk interpretatieprobleem als de tekst van het voorontwerp niet uitdrukkelijk vermeldt dat ook het volledig ontbreken van een aangifte tot een ambtshalve aanslag vanwege het bestuur kan leiden.

Het ontworpen artikel 7, §3, eerste lid, van het decreet van 30 mei 2008 wordt daarom aangepast. De zinsnede 'Als geen juiste of volledige aangifte is gedaan', wordt vervangen door de zinsnede 'Als er geen, geen juiste of volledige aangifte is gedaan'.

7. Invoering genaderecht voor belastingverhogingen en fiscale boetes (advies randnummer 7)

Het voorontwerp van decreet maakt mogelijk dat de bevoegde overheid belastingverhogingen en fiscale boetes kwijtscheldt of vermindert (artikel 6 en 7 van het voorontwerp van decreet). Daartoe werd artikel 9 van het Organiek Regentsbesluit van 18 maart 1831 'van het bestuur van 's lands middelen' van overeenkomstige toepassing gemaakt op de lokale en provinciale besturen.

Voor de Raad van State is echter een eigen, actuele decretale regeling meer aangewezen, met onder andere een uitdrukkelijke en nader omschreven bevoegdheidstoewijzing aan het college van burgemeester en schepenen en de deputatie en een omschrijving van de beoogde omstandigheden die een kwijtschelding of vermindering rechtvaardigen. Het voorontwerp

van decreet is in die zin aangepast.

8. Toegang derden tot persoonsgegevens (advies randnummer 8.2)

Het voorontwerp van decreet voegt een artikel 11/1 in dat de verwerking van persoonsgegevens regelt bij

- de vestiging en invordering van lokale en provinciale belastingen;
- de behandeling van bezwaren tegen een aanslag, belastingverhoging en administratieve boete door lokale en provinciale besturen (artikel 10 van het voorontwerp van decreet).

Een van de essentiële elementen die in de wetgevende norm geregeld moeten worden, is de aanduiding van de categorieën van personen die toegang hebben tot de verwerkte persoonsgegevens. Hier schoot het voorontwerp van decreet tekort, in die zin dat de toegang tot persoonsgegevens door derden niet strikt genoeg omschreven was. De toegang van derden tot persoonsgegevens in het kader van de vermelde opdrachten, steunt echter in alle gevallen op een wettelijke of decretale basis. Dit wordt toegevoegd in de tekst van het voorontwerp van decreet en wordt verder toegelicht in de memorie van toelichting.

9. Bewaartermijn van persoonsgegevens (advies randnummer 8.3)

Een ander essentieel element dat bij wetgevende norm geregeld moet worden, is de bewaartermijn van de persoonsgegevens.

De bewaring van persoonsgegevens in het kader van de opdrachten in het decreet van 30 mei 2008, wordt echter reeds geregeld krachtens het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Het ontworpen artikel 11/1, §8, van het decreet van 30 mei 2008, verwijst naar de bestaande regeling in het Bestuursdecreet. Het advies om bewaartermijnen te (her)formuleren in het decreet van 30 mei 2008, wordt om die reden niet gevolgd.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Voor een algemene toelichting bij het voorontwerp van decreet wordt verwezen naar de Memorie van Toelichting die bij het voorontwerp van decreet wordt gevoegd (zie bijlage).

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Voor een artikelsgewijze toelichting van het voorontwerp van decreet wordt verwezen naar de Memorie van Toelichting bij het voorontwerp van decreet (zie bijlage).

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Toelichting

Het bijgaande voorontwerp van decreet heeft geen budgettaire impact op de Vlaamse overheid.

Inspectie van Financiën

Het (gunstig) advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 28 september 2023

Begrotingsakkoord

Het begrotingsakkoord is niet vereist.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het bijgaande voorontwerp van decreet heeft geen impact op het personeelsbestand of de personeelsbudgetten van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

De lokale en provinciale besturen zullen met het wijzigingsbesluit beschikken over duidelijke(re) rechtsregels en een vlotte(re) manier om hun belastingen te vestigen en in te vorderen. Het bijgaande voorontwerp van decreet moderniseert hun manier van werken.

4. VERDER TRAJECT

Na de definitieve goedkeuring van de Vlaamse Regering kan het ontwerp van decreet ingediend worden in het Vlaams Parlement.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen en de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister van minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen te gelasten om het ontwerp van decreet in te dienen in het Vlaams Parlement.

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen,

Gwendolyn RUTTEN